

**JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
BUNGE LA TANZANIA**

MKUTANO WA TATU

YATOKANAYO NA KIKAO CHA THELATHINI NA SABA

6 JUNI, 2016

MKUTANO WA TATU - YATOKANAYO NA KIKAO CHA THELATHINI NA SABA

TAREHE 6 JUNI, 2016

I. DUA:

Saa 3.00 Asubuhi Naibu Spika (Mhe. Dkt.Tulia Ackson) alisoma Dua na Kuongoza Bunge.

Makatibu Mezani:

1. Ndg. Lawrence Makigi
2. Ndg. Zaynab Issa

Baada ya kusoma Dua Wabunge wote wa Kambi ya Upinzani walitoka nje.

II. MASWALI:

Maswali yafuatayo yaliulizwa:

OFISI YA RAIS (TAMISEMI):

Swali Na.303 – Mhe. Sylvestry Francis Koka

- Swali la nyongeza: (i) Mhe. Sylvestry Francis Koka
(ii) Mhe. Dkt. Christine Gabriel Ishengoma
(iii) Mhe. Flatei Gregory Massay

Swali Na.304 – Mhe. Abdallah Dadi Chikota [kny. Mhe. Tunza Issa Malapo]

- Swali la nyongeza: (i) Mhe. Abdallah Dadi Chikota
(ii) Mhe. Faustine Englebert Ndungulile
(iii) Mhe. Japhet Ngailonga Hasunga

Swali Na.305 – Mhe. Hussein Mohammed Bashe [kny Mhe. Selemani Jumanne Zedi]

- Swali la nyongeza: (i) Mhe. Hussein Mohammed Bashe
(ii) Mhe. Charles John Tizeba
(iii) Mhe. Margareth Simwanza Sitta
(iv) Mhe. Stanslaus Shig'homa Mabula

WIZARA YA UJENZI, UCHUKUZI NA MAWASILIANO:

Swali Na. 306 – Mhe. Ridhiwani Jakaya Kikwete [kny. Mhe. Khatib Said Haji]

- Swali la nyongeza: (i) Mhe. Ridhiwani Jakaya Kikwete
(ii) Mhe. Martha Moses Mlata

WIZARA YA MAMBO YA NDANI YA NCHI:

Swali Na.307 – Mhe. Innocent Sebba Bilakwate

Swali la nyongeza: (i) Mhe. Innocent Sebba Bilakwate
(ii) Mhe. Mussa Ramadhani Sima
(iii) Mhe. Joseph George Kakunda
(iv) Mhe. Stella Ikupa Alex

WIZARA YA ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA UFUNDI:

Swali Na.308 – Mhe. Cosato David Chumi [kny. Mhe. Kasuku Samson Bilago]

Swali la nyongeza: (i) Mhe. Cosato David Chumi
(ii) Mhe. Ritta Enespher Kabati

WIZARA YA MAJI NA UMWAGILIAJI:

Swali Na.309 – Mhe. Abdul-Aziz Mohammed Abood

Swali la nyongeza: (i) Mhe. Abdul-Aziz Mohammed Abood
(ii) Mhe. Flatei Gregory Massay
(iii) Mhe. Omary Mohamedi Mchengelwa
(iv) Mhe. Yahaya Omary Massare

Swali Na.310 – Mhe. Mboni Muhaji Mhita [kny. Shabani Omari Shekilindi]

Swali la nyongeza: (i) Mhe. Mboni Muhaji Mhita
(ii) Mhe. Stephen Hilaly Ngonyani
(iii) Mhe. George Malima Lubeleje
(iv) Mhe. Mary Pius Chatanda

WIZARA YA NISHATI NA MADINI:

Swali Na.311 – Mhe. Dkt. Mary Michael Nagu

Swali la nyongeza: (i) Mhe. Dkt. Mary Michael Nagu
(ii) Mhe. Venance Methusala Mwamoto

WIZARA YA MAMBO YA NDANI YA NCHI:

Swali Na.312 – Mhe. Leah Jeremiah Komanya

Swali la nyongeza: (i) Mhe. Leah Jeremiah Komanya
(ii) Mhe. Dotto Mashaka Biteko

III. MATANGAZO:

1. Wageni wote waliokuwepo Bungeni walitambulishwa.
2. Waheshimiwa Wabunge walitangaziwa kuwa mazoezi ya Timu za Basketball na Volleyball yameanza katika viwanja vya CBE kuanzia saa 12.00 – 1.20 asubuhi na pia kutakuwa na uchaguzi wa viongozi wa timu hizo tarehe 8/6/2016.

IV. MAJIBU YA MIONGOZO:

Naibu Spika alitoa majibu ya miongozo iliyoombwa na Mhe. Ally Kessy Mohammed tarehe 1/6/2016 na Mhe. Harrison George Mwakyembe 2/6/2016 kwa kunukuu uamuzi wa kiti wa tarehe 27/4/2016 na kusesitiza tena kuwa ipo haja ya siku zijazo kurekebisha sheria tulizonazo ili kukabiliana na hali iliyojitokeza kwa kuweka utaratibu mahsusi utakaowezesha kila Mbunge kulipwa posho baada ya kutekeleza majukumu yake ipasavyo na sio kuandika kuhudhuria katika mkutano na vikao pekee.

Pia alitoa majibu ya mwongozo ulioombwa na Mhe. Martha Moses Mlata wa tarehe 1/6/2016 kwamba kwa kuzingatia masharti ya Kanuni ya 45 fasili ya 3 na Kanuni ya 46(1) ameridhika kuwa swali hilo la nyongeza lilijibiwa kwa ukamilifu.

Na mwongozo wa Mhe. Ally kessy Mohammed wa tarehe 3/6/2016 ulijibiwa kuwa kiti kiliridhika na majibu yaliyotolewa na Naibu Waziri.

V. HOJA YA KUTENGUA KANUNI:

Mhe. Waziri wa Nchi, Ofisi ya Waziri Mkuu (Sera, Bunge, Kazi, Ajira, Vijana na Watu wenye Ulemavu) alitoa Hoja ya Kutengua Kanuni kwamba Bunge sasa likubali muda wa kuahirisha Bunge uwe saa 12.00 jioni kutokana na mfungo wa Mwezi Mtukufu wa Ramadhani. Hoja iliungwa mkono.

VI. HOJA ZA SERIKALI:

- 1) Waziri wa Habari, Utamaduni, Sanaa na Michezo Mhe. Nape Moses Nnauye aliwasilisha Hotuba yake kuhusu Azimio la Bunge kuridhia Mkataba wa Kimataifa wa Udhubiti wa Matumizi ya Dawa na Mbinu za Kuongeza Nguvu Michezoni.
- 2) Mhe. Jume Selemani Nkamia aliwasilisha Maoni na Ushauri wa Kamati ya Huduma na Maendeleo ya Jamii juu ya Bunge kuridhia Mkataba wa Kimataifa wa Udhubiti wa Matumizi ya Dawa na Mbinu za Kuongeza Nguvu Michezoni.
- 3) Mhe. Joseph Osmund Mbilinyi, Msemaji Mkuu wa Kambi Rasmi ya Upinzani Bungeni katika Wizara ya Habari, Utamaduni, Sanaa na Michezo aliwasilisha Maoni ya Kambi kuhusu Mkataba huo kwa kuomba hotuba yake yote iingie kwenye *Hansard* kama ilivyo.

Wachangiaji wa Hoja ya Waziri wa Habari, Utamaduni, Wasanii na Michezo:-

- 1) Mhe. Hafidhi Ali Tahiri - CCM
- 2) Mhe. Stanslaus Haroon Nyongo - CCM

- 3) Mhe. Joseph George Kakunda - CCM
- 4) Mhe. Esther Alexander Mahawe - CCM
- 5) Mhe. Dkt. Faustine Ndungulile - CCM
- 6) Mhe. Venance Methusala Mwamoto - CCM
- 7) Mhe. Selemani Said Jafo
- 8) Mhe. Dkt. Harrison mwakyembe
- 9) Mhe. Anastazia James Wambura
- 10) Mhe. Nape Moses Nnnauye - alihitimisha hoja yake kwa kujibu Hoja za wachangiaji.

Baada ya Waziri kuhitimisha Hoja yake ambayo iliungwa mkono, Mhe. Naibu Spika alilihoji Bunge kuhusu kuridhia mkataba huu wa Kimataifa na Bunge lilipitisha.

MWONGOZO WA SPIKA:

1. Mhe. Mohammed Ally Kessy kwa kutumia Kanuni ya 68(7) na 47(1) aliomba utaratibu wa kusaini kwenye karatasi urudishwe ili kudhibiti wabunge badala ya mashine za kielektroniki.
2. Mhe. Jackline Msongozi Ngonyani aliomba Mwongozo kwa kutumia kanuni ya 68(7) kwamba Mhe. Joseph Osmund Mbilinyi wakati anatoka alionesha dole la kati, ishara inayoashiria matusi kwa Wabunge wengine na hivyo alitaka Mbunge huyo achukuliwe hatua.

Naibu Spika alisisitiza jibu la mwongozo alilotoa asubuhi kuhusu mwongozo wa Mhe. Mohammed Ally Kessy na kuhusu suala la Mhe. Jackline Msongozi Ngonyani kuwa litafuatiliwa kwenye Camera na mwongozo utatolewa.

VII. KUAHIRISHA BUNGE:

Saa 5.00 Asubuhi Bunge lilisitishwa hadi tarehe 7/6/2016 saa 3.00 asubuhi.

**DODOMA
6 JUNI, 2016**

**DKT. T. D. KASHILILAH
KATIBU WA BUNGE**